

et mitissimum nostri Philippi, quo profecto nihil potest tradi salubrius. Explicatio vel definitio vltima controuersiae reseruetur cognitioni piae synodi, collectae ex eruditis et piis multarum gentium. Et oremus Deum, vt excitet aliquem armatum excellenti autoritate, qui ex nostris ecclesiis diuersorum regnorum possit conuocare et recte gubernare synodum, vt ita sublatis istis multiplicibus dissidiis Corpus doctrinae²⁷⁵ integrum sine ambiguitate tradatur posteritati. Interea omnes ecclesiae repurgatae sint concordēs neque propter hanc dissensionem turbetur pius consensus. Simus fratres, simus vnum in Christo. Omissis vero locutionibus periculosis de vbiq̄uitate, de manducatione veri corporis impiorum et similibus conueniant doctores nostrarum ecclesiarum de vna quadam forma, quae nullas parere possit offensiones. Dicamus cum Paulo, panem esse κοινωvίαν corporis Christi.²⁷⁶ Vsurpentur phrases in scriptis Philippi traditae et dicatur copiose de fructu, cum hoc sit fundamentum in ista causa.

Aperte etiam fateor me vna cum Philippo libentius retinere phrases Paulinas et Philippicas posteriores quam Augustanae confessionis in hoc articulo, quia haec generalis est et falsus illi a multis assuitur intellectus. Nondum tunc res istae ita explicatae erant, et grauissimae erant rationes, quae mouebant nostros, vt essent circumspecti. Certissimis testimoniis tamen doceri potest, quendam ex praecipuis sociis confes-[95:]sionis eumque principem tunc palam professum esse non sibi satisfieri in isto articulo a nostris. Quare expectetur huius propositionis declaratio a pia synodo, aut si quis omnino eam vsurpandam esse contendit, eximantur populo impiae persuasiones et ostendatur, quod voluit autor vnionem sacramentalem et praesentiam actionis vel efficaciae non pontificium numen stabiliri. Reliquae vero vt Paulinae nihil habent ambiguitatis et sunt tutiores. Disputationes contentiosas praesertim publicas expedit esse sopitas et, siqui contentiosi ad populum lites et turbas mouent, rectum esse consuluit Philippus tales ab vtraque parte remouere et substituere modestiores. Rectius autem eruditi et instituti in hac parte inter auditores non habent causam, cur sese a publico coetu et congressu abstrahant, etsi sunt adhuc infirmi et incommode sentientes admixti. Neque decet firmiores facere distractiones in populo neque importuno tempore aut locis apud rudes de hac causa mouere disputationes, sed pia cum prudentia omnes occasiones scandalorum et distractionum vitare, semper cogitare, parcendum esse infirmis, ne horum conscientiae vulnerentur et turbentur, sicut dictum est: „Non deserentes congregationem vestram“,²⁷⁷ item: „Nemini sitis offen-

²⁷⁵ Gemeint ist das „Corpus doctrinae Philippicum“: Philipp Melanchthon, CORPVS Doctrinae Christianae. Das ist / Gantze Summa der rechten Christlichen Lehre des heiligen Euangelij / nach jnnhalt Göttlicher / Prophetischen vnd Apostolischen Schriffen / in etliche Bücher gantz richtig / Gottselig / vnd Christlich verfasst [...], Leipzig 1560 (VD 16 G 2894).

²⁷⁶ Vgl. I Kor 10,16.

²⁷⁷ Hebr 10,25.